

*Internationaal Verdrag van Parijs van 18 October 1950
tot bescherming van vogels*

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

Ter Griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 17 Maart 1955.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitspraak
van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan
door of namens de Kamer of door ten minste twintig
leden der Kamer uiterlijk te kennen worden gegeven
op 16 April 1955.

's-Gravenhage, 16 Maart 1955.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en
onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet
hebben wij de eer U Hoogedelgestrengte hiernevens over te
leggen de Franse tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands
van het Internationaal Verdrag van Parijs van 18 October
1950 tot bescherming van vogels (*Trb.* 1954, 197) ¹⁾

Tevens gelieve U Hoogedelgestrengte aan te treffen een toe-
lichtende nota bij genoemd verdrag.

Het is de bedoeling, dat dit verdrag, voor wat het Konink-
rijk der Nederlanden betreft, slechts zal gelden in Nederland.

*De Minister,
zonder Portefeuille,*
J. LUNS.

*De Minister,
van Buitenlandse Zaken,*
J. W. BEYEN.

Toelichtende Nota

Op 19 Maart 1902 werd te Parijs tussen veertien Europese
landen een verdrag gesloten ter bescherming van voor de land-
bouw nuttige vogels. Blijkens het Koninklijk besluit van 21 Juli
1917, *Stb.* 495, is Nederland krachtens de wet van 29 Juli
1916, *Stb.* 366, tot dit verdrag toegetreden.

Reeds enige jaren na de eerste wereldoorlog werd de moge-
lijkheid onder het oog gezien, tot herziening van dit verdrag
te geraken. Thans kan van dat verdrag zonder voorbehoud
worden gezegd, dat het verouderd is. Het ging immers als be-
ginsel uit van de gedachte, dat er een onderscheid kon worden
gemaakt tussen nuttige vogels, die een volstrekte bescherming
verdienden, en schadelijke vogels, die geen bescherming waard
waren. Geheel anders is de huidige opvatting, die aan nage-
noeg elke vogelsoort zowel nut als schadelijkheid toeschrijft,
zodat ten hoogste gesproken zou kunnen worden van over-
wegend nuttige en overwegend schadelijke vogels. Echter ook
dit laatste is veelal nog onjuist, aangezien de nuttigheid of
schadelijkheid van een soort sterk kan variëren naar de streek
en het jaargetijde. Deze opvatting brengt mede, dat in het al-
gemeen aan alle in het wild levende vogels bescherming be-
hoort te worden verleend, maar dat evenzeer ten aanzien van
alle soorten de mogelijkheid moet worden opgehouden tot
beperking of voorkoming van schade, waar en wanneer die
schade optreedt of te verwachten valt. Dit beginsel is ten
onzent reeds ten grondslag gelegd aan de Vogelwet 1936 (*Stb.*
700) en op enigszins andere gronden streeft de Jachtwet (wet
van 3 November 1954, *Stb.* 523) een soortgelijk doel na.

Nadat van verschillende zijden voor herziening van dit
verdrag was gepleit, werd tenslotte het initiatief genomen door
de Europese Sectie van het Comité International pour la Pré-
servation des Oiseaux, een over de gehele wereld vertakte
organisatie van vogelkundigen. Een door haar ingestelde com-
missie stelde na ampele voorbereiding een ontwerp op, dat in
1948 door de Franse Sectie werd aangeboden aan de Franse
Regering. Deze belegde in October 1950 een internationale
conferentie, waar ook de Nederlandse Regering vertegenwoor-
digd was en waar dit ontwerp in het bijzonder werd getoetst

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan

de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

aan juridische en praktische eisen. De Franse Regering zond een nog enigszins gewijzigd ontwerp in December 1950 ter kennisneming aan de Regeringen der Europese landen en stelde het, nog aangevuld op enkele formele punten, in Juli 1953 ter ondertekening open. De ondertekening door Harer Majesteits ambassadeur te Parijs vond plaats op 31 Mei 1954.

Dit verdrag betekent een belangrijke vooruitgang bij dat van 1902. In grote lijnen geeft het het ontwikkelingsstadium weer, dat is bereikt in een aantal landen, die op dit gebied vooraangaan, waartoe ook Nederland kan worden gerekend. De voorname beginselen van dit verdrag zijn de volgende.

Alle in het wild levende vogels worden beschermd (artikel 1).

Al die vogels worden ten minste beschermd gedurende de broedtijd, zeldzame soorten het gehele jaar (artikel 2).

Gestreefd zal worden naar afschaffing of beperking van het gebruik van middelen tot het massaal doden of vangen van vogels (artikel 5).

Niettemin zullen vogels gedood mogen worden ter bestrijding van schade, mits niet de soort wordt uitgeroeid (artikel 6).

Op verschillende wijzen zullen de vogelbescherming en de internationale samenwerking op dat punt bevorderd worden (artikelen 8—11).

Uit deze samenvatting en de hierna volgende artikelsgewijze toelichting kan blijken, dat dit verdrag naar de geest en naar de uitwerking in sterke mate overeenkomt met de Nederlandse wetgeving. De betekenis, welke de inwerkingtreding daarvan voor Nederland zal hebben, zal dan ook niet blijken uit wijzigingen, die in de Nederlandse wet zouden behoeven te worden aangebracht. Toch is deze betekenis niet te onderschatten.

Bedacht worde, dat de vogelstand in een land als het onze niet van de omstandigheden in een beperkt territorium afhankelijk is. Niet alleen vindt, wat de standvogels betreft, altijd nog een zekere mate van uitwisseling plaats tussen verschillende streken, ten aanzien van de trekvogels is het zonder nadere toelichting duidelijk, dat een bescherming binnen de grenzen van één land niet effectief kan zijn. Van de hier broedende trekvogels vallen er gedurende de trek tweemaal 's jaars grote aantallen ten slachtoffer aan de vrijwel onbeperkte jacht, die er in sommige zuiderlijker streken op hen gemaakt wordt. Verschillende soorten, hier te lande om hun nuttigheid of aantrekkelijkheid graag gezien en beschermd, zijn in andere lande een gezochte — zij het economisch vrijwel waardelose — buit voor de sportjager (b.v. weidevogels en steltloperjes) of worden in grote hoeveelheid geconsumeerd (zoals vele kleine zangvogels). Deze slachtingen zijn te gemakkelijker aan te richten, doordat deze vogels veelal in zeer grote concentraties langs tamelijk nauwe banen trekken en in sommige gevallen door hun vermoeidheid of hun gebondenheid aan bepaalde rustplaatsen met weinig moeite bemachtigd kunnen worden. In de hier bedoelde landen zijn ongetwijfeld reeds stromingen gaande om tot bescherming dier vogels te geraken; daarbij moeten evenwel sterke weerstanden overwonnen worden. Wanneer dit verdrag de wetgevers in die landen tot steun kan strekken en de internationale samenwerking op dit punt kan bevorderen, zal ook Nederland daarmee gebaat zijn.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Blijkens dit artikel, dat de bescherming van alle in het wild levende vogels aangeeft als doel van dit verdrag, bestrijkt dit in hoofdzaak het terrein van de Vogelwet 1936 en in mindere mate ook dat van de Jachtwet.

Artikel 2. De Nederlandse wetgeving is in overeenstemming met dit artikel, dat bescherming van alle vogels in het voorjaar voorschrijft (welke sinds jaren in Nederland ook aan de als wild aangemerkte vogels wordt verleend) en volledige bescherming voor zeer zeldzame of voor de wetenschap belangwekkende.

In het algemeen worden hier te lande alle vogels het gehele jaar beschermd met het voorbehoud, ook in dit verdrag telkens gemaakt, dat vogelschade bestreden kan worden.

Artikelen 3 en 4. De gewenste bescherming wordt in deze artikelen ten aanzien van vogels, nesten en eieren uitgewerkt in dezelfde verboden, die ook de Nederlandse wet kent. Wat de eieren betreft, wordt voor Nederland een uitzondering gemaakt ten aanzien van kievitseieren. Op de in 1950 gehouden conferentie werd aanvaard, dat het rapen van kievitseieren — gedurende de daarvoor vastgestelde beperkte raaptijd — in Nederland niet slechts een geliefkoosde sport is, maar als zodanig een krachtige stimulans is gaan vormen tot de bescherming van weidevogels. In sommige streken wordt immers door de bevolking zelf gesurveilleerd op het rapen van eieren na sluiting van de raaptijd en zijn er zelfs met medewerking van de grondgebruikers goed bewaakte reservaten ingesteld, waar ook gedurende de raaptijd de vogels ongestoord worden gelaten.

Artikel 5. Dit artikel geeft een aantal middelen en hulpmiddelen aan, die hetzij het massaal doden van vogels mogelijk maken, hetzij om hun wreedheid te veroordelen zijn. Deze middelen dienen derhalve in het algemeen slechts in uiterste noodzaak te worden gebezigd en zeker niet als sport. De contracterende partijen nemen daarom op zich het gebruik van deze middelen te verbieden of althans er naar te streven aan dat gebruik van lieverlede enige beperking op te leggen. Verschillende dezer middelen zijn reeds verboden in het Vogelbesluit 1937 (*Stb.* 647) of de Jachtwet of beide, zoals de meeste der onder *a*, *c*, *d* en *f* genoemde. Voor enkele andere kan te eniger tijd een verbod of althans een zekere mate van reglementering overwogen worden. Een onderwerp van internationaal dispuut vormen nog steeds de Nederlandse eendenkooien, waarvan men enerzijds thans in het buitenland veelal wel inziert, dat zij voor een groot deel hun vangst danken aan ter plaatse uitgebroede eenden en dat zij als broedplaats voor allerlei vogelsoorten een positieve waarde hebben, terwijl anderzijds toegegeven moet worden, dat er enkele eendenkooien zijn, die overwegend trekwild vangen, dus teren op wat als een internationale voorraad kan worden beschouwd. Hoe dit zij, in zoverre is reeds nu aan de in dit verdrag neergelegde wens voldaan, dat de oprichting van nieuwe kooien, voor zover zij geacht kunnen worden overwegend trekwild te zullen vangen, niet meer zal worden toegestaan.

Onder *j* wordt bedoeld op het voorrecht der „*inscrits maritimes*”, wie vanouds in Frankrijk wegens dienstneming op de vloot een onbeperkte kustjacht is toegestaan, ook gedurende de broedtijd en de voorjaarstrek.

Artikel 6. Dit artikel regelt de voorwaarden, waaronder vergunningen kunnen worden gegeven tot het doden van vogels, die schade veroorzaken aan de daargenoemde belangen. Het tweede lid staat evenwel toe reeds bestaande, afwijkende regelingen te handhaven, mits de waarborg bestaat, dat schadebestrijding niet zal leiden tot uitroeiing van een vogelsoort, een eis, waaraan de regelingen, vervat in de Vogelwet 1936 en de Jachtwet, zeker voldoen.

Het artikel maakt een uitzondering voor enkele Noord-europese streken, waar gedurende een deel van het vroege voorjaar, vóórdat ijs en sneeuw gesmolten zijn, de vogelstand een onmisbare bijdrage levert voor de voedselvoorziening.

Artikel 7. Dit artikel scheidt de mogelijkheid om met de nodige bedachtzaamheid ontheffingen te geven voor andere doeleinden dan schadebestrijding. Opgemerkt dient te worden, dat in de Nederlandse vertaling met „in het belang van de vogelstand” een in onze taal niet nauwkeurig weergegeven begrip is aangeduid, namelijk „dans l'intérêt du repeuplement” (Engels: restocking), het uitzetten van dieren, ten einde een plaatselijk verdwenen of sterk verminderde stand van die soort te herstellen.

Artikel 8. Dit artikel legt de verplichting op een lijst over te leggen van vogels, die in het eigen land gedood of gevangen mogen worden, en scheidt daarmee een nuttig aangrijpingspunt voor internationaal overleg met die landen, die aan deze overeenkomst een aanzienlijk soepeler uitlegging zouden geven dan de overige partijen.

Artikel 9. Dit artikel noemt enkele onderwerpen, die de landen ieder voor zich kunnen uitwerken.

Artikel 10. Dit artikel noemt enige oorzaken, die de massale dood van vogels ten gevolge hebben. Enkele daarvan, zoals de verontreiniging van de zee met stookolieresten en insecticiden en andere giften, hebben reeds de aandacht van de Regering. Hetgeen in Nederland geschiedt ten aanzien van vuurtorens, dank zij de initiatieven van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels en de bereidwillige medewerking van de Dienst der Kustverlichting, geldt internationaal als een voorbeeld. De eerste ondergetekende zal zich in overleg met zijn daarvoor in aanmerking komende ambtgenoten beraden, wat nog verder ten aanzien van de hiergenoemde en aanverwante onderwerpen kan worden gedaan.

De opvoeding van de jeugd tot vogelbescherming en in het algemeen de propaganda daarvoor heeft hier te lande reeds de aandacht. Volstaan worde met de vermelding van de brochures over wintervoeding en over nestkastjes, die sinds jaren worden verspreid.

Artikel 11. Terecht wordt hier gesteld, dat bij het voortschrijden der cultuurinvloeden de instandhouding van verscheidene vogelsoorten slechts mogelijk is, indien enkele voor hun levenswijze onmisbare gebieden worden gespaard, welke beperkte afmetingen gecompenseerd worden door de volledige bescherming, die de vogels daar genieten. Nederland speelt door zijn geografische ligging en zijn klimaat een belangrijke rol als broedgebied, doortrekgebied en overwinteringsgebied voor vele Westeuropese vogelsoorten, waaronder enkele, die gedurig teruglopen in aantal exemplaren. Hier te lande zal derhalve

moeten worden voortgegaan met het stichten van vogelreservaten. Hierbij zal nog in het bijzonder aandacht moeten worden gewijd aan het lot van enkele duidelijk bedreigde soorten, zoals sommige ganzensoorten, en buitendien aan de wens, die in het bijzonder is geuit in verschillende achtereenvolgende bijeenkomsten van de Conseil International de la Chasse, dat er namelijk in internationaal overleg naar zal worden gestreefd, dat in de voornaamste trekbanen van de watervogels een stelsel van reservaten tot stand wordt gebracht, die de vogels voldoende steunpunten bieden om bij het van lieverlede invallen van de koude zonder overmatige verliezen hun weg naar het zuiden af te leggen en op overeenkomstige manier in het voorjaar hun broedterreinen weer te bereiken.

*De Minister van Onderwijs, Kunsten
en Wetenschappen,*

J. CALS.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,

J. LUNS.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening,*

MANSHOLT.